

Sygn. akt I CSK 1439/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku K. B.
z udziałem J. Ż., L. Ż., W. Ż., M. L. i B. R.
o stwierdzenie nabycia spadku po S. J. Ż.,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 sierpnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania J. Ż.
od postanowienia Sądu Okręgowego w C.
z dnia 22 kwietnia 2021 r., sygn. akt VI Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 22 kwietnia 2022 r. Sąd Okręgowy w C. oddalił apelację uczestnika J. Ż. od postanowienia Sądu Rejonowego w C. z 23 września 2020 r., którym stwierdzono nabycie spadku po S. J. Ż. na podstawie testamentu notarialnego z 11 maja 2015 r., Rep A Nr [...], przez dzieci: K. B. i L. Ż. w 1/2 części przez każdą z tych osób.

W skardze kasacyjnej, we wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, uczestnik J. Ż. wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona wobec przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c., albowiem w sprawie występują istotne zagadnienia prawne polegające na potrzebie wyjaśnienia dopuszczalności przyjęcia za własne przez sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd pierwszej instancji w sytuacji, w której zgłoszone w apelacji zarzuty prowadzą do wykazania sprzeczności ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji ze stanem faktycznym.

Skarżący powołał się na przepis art. 378 § 1 k.p.c. i wskazał, że w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych przez Sąd drugiej instancji czynności związanych z wydaniem zaskarżanego orzeczenia nie została zrealizowana ani funkcja rozpoznawcza, ani kontrolna tego sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia

sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Skarga kasacyjna jest natomiast oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżący nie wykazał wskazanych w skardze kasacyjnej przyczyn jej przyjęcia do rozpoznania. Powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, nie sformułował w sposób prawidłowy tego zagadnienia ani nie przedstawił argumentacji wskazującej na występowanie możliwości jego rozbieżnych ocen. Obowiązkom tym nie czyni zadość odwołanie się do dwóch, mających moc zasad prawnych - uchwał Sądu Najwyższego - z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98 (OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124) i z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008, Nr 6, poz. 56) oraz przywołanie ich tez, skoro z motywów zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd Okręgowy nie zmieniał ustaleń faktycznych, a w uzasadnieniu odniósł się do wszystkich postawionych przez skarżącego zarzutów apelacyjnych. Nie poprzestał bowiem na ogólnym, zbiorczym

uznaniu tych zarzutów za bezzasadne, lecz ustosunkował się do nich, identyfikując i rozważając kluczowe w sprawie zagadnienia. Sformułowana przez skarżącego wątpliwość, czy sąd apelacyjny może podzielić ustalenia faktyczne, gdy zarzuty apelacyjne prowadzą do wykazania sprzeczności tych ustaleń faktycznych ze stanem faktycznym, nie jest zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Postawiona w nim teza, w świetle przedstawionej argumentacji, nie stwarza też żadnych podstaw do przyjęcia, że sytuacja taka miała miejsce w sprawie.

W kontekście uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy przypomnieć, że zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego, wymaganie określone w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest tożsame z określonym w art. 398⁴ § 2 k.p.c., co oznacza, że skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie i odrębnie uzasadnić wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna może się w pewnym zakresie pokrywać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156; z 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001, Nr 10, poz. 157; z 10 stycznia 2003 r. VCZ 189/02, niepubl., z 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.; z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl., z 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17, niepubl.; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17, niepubl.).

Podniesienie przez skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona i wskazanie przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie może być traktowane jako skuteczne powołanie przewidzianej w tym przepisie przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a zatem skuteczne poddanie tej przyczyny pod rozagę Sądu Najwyższego. Powołane przez skarżącego podstawy kasacyjne w kontekście ujawnionych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia motywów rozstrzygnięcia i w braku jakiegokolwiek argumentacji na poparcie twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej pozwalają więc jedynie stwierdzić, że przyczyna z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie została w sprawie wykazana.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

